

Korygowanie wymowy głoski syczącej [c]

Prowadząc ćwiczenia logopedyczne, należy pomóc dziecku w dochodzeniu do prawidłowej wymowy poprzez uświadomienie brzmienia głoski oraz pokazanie miejsca i sposobu artykulacji. Wywołując spółgłoskę, wypowiadamy ją kilkakrotnie i dość głośno, aby zaprezentować prawidłowy dźwięk.

Przy wymawianiu głosek szeregu syczącego – s, z, c, dz – usta są rozciągnięte jak do delikatnego uśmiechu, język tworzy rynienkę (czubek maksymalnie zbliża się do dolnych zębów, a boki lekko unoszą się do górnych zębów i dziąseł), zęby są zbliżone.

I. Ćwiczenia narządów mowy:

- rozszerzanie warg w uśmiechu,
- naprzemiennie uśmiech z pokazywaniem zębów a następnie z zasłanianiem ich wargami,
- opieranie czubka języka o dolne zęby i wypychanie go,
- liczenie dolnych zębów czubkiem języka po wewnętrznej stronie,
- oblizywanie językiem wewnętrznej powierzchni dolnych zębów,
- energiczne wyrzucanie czubka języka zza dolnych zębów.

II. Przygotowanie do wywołania głoski:

- „*Ryjki i uśmiechy*” – naprzemiennie wypowiadanie samogłosek [u] (mocno ściągamy wargi) oraz [i] (szeroko rozciągamy usta). I tak coraz szybciej: u-i-u-i-u-i-u-i...
- wybrzmiewanie [e] przy równoczesnym dotykaniu czubkiem języka wewnętrznej powierzchni dolnych zębów i szybkie zbliżanie do siebie zębów;
- jeśli dziecko wymawia prawidłowo [s], należy skracać artykulację tej głoski;
- coraz szybsze wypowiadanie połączenia [ts] – [ts, ts, ts].

III. Ćwiczenia słuchu fonematycznego:

Kłaśnij w ręce, gdy usłyszysz [c] (przykładowa lista słów: cena, ciało, czyta, cebula, cętki, czajnik, ciotka, czapka, czapla, ciemno, całus, Celina, cień, człowiek, cymbałki)

III. Ćwiczenia artykulacyjne:

- sylaby-logotomy:

ca, co, cu, ce, cy

aca, oco, ucu, ece, ycy

ac, oc, uc, ec, yc

- wyrazy:

cena, cegła, całus, cętki, cebula, cymbałki, cło, ckliwy, cmentarz

plecy, ulica, plecak, placek, owoce, kolce, lejce, owca, packa, tacka, nocnik, tancerz

noc, koc, piec, pajac, pałac, kojec, walec, plac, kloc, walc

- związki:

cała cebula, ulica Octowa, kojec Jacka, owce bacy, klocki w plecaku, owocowy placek, cegła w piecu, plac cmentarny, owoce na tacy, cenny pałac

- zdania:

Baca wycofał owce do kojca.

Na tacy są całe cebule.

Alicja upiekła owocowy placek.

Zając kica po kocu.

Na placu stoi cenny pałac.

Jacek wcelował klockiem do pieca.

W piwnicy są kłoce do pieca.

IV. Wiersze, teksty (dopiero gdy głoska będzie utrwalona w powyższym materiale).

V. Ćwiczenia utrwalające:

1. Podziel wyrazy na grupy wg liczby sylab, ułóż z nimi zdania.

pajacyk	cukierki	całusy	ręce
cytryna	cegła	piec	palec
proca	noc	wieniec	cmentarz
koc	pracować	tysiąc	celować
plecak	mocny	walec	kolce

2. Utwórz zdrobnienia do podanych wyrazów:

cena -

ulica –

cebula -

pajac –

cętki -

noc –

klocki -

cyfra –

owoce -

piec –

3. Utwórz liczbę mnogą do podanych rzeczowników:

cytryna -	cel –
ciło -	koc –
całus -	walec –
pałac -	kucyk –
policjant -	cebula –

4. Ułóż zdania z rozsypanek wyrazowych:

pocałowała	Wacława	Córka	pajacyka	mocno
z procy	w ceglany	wycelował	mur	Wacek
na cmentarzu	Cecylii	pracował	w nocy	Ojciec
mocno	kolcami	Lucyna	skaleczyła	ręce
wracał	z Wrocławia	z plecakiem	Wicek	cukierków
o centymetr	skrócił	Celiny	spódnice	Krawiec

5. Wpisz odpowiednio do tabelki:

cyka, cebula, cętki, cofa, ulica, palce, plecak, nocujemy, noc, pajac, pałac, obiecuje, kica, klocki, kuca, koc, mocować, całował, policja, walec

RZECZOWNIK	CZASOWNIK

6. Uzupełnij zdania wyrazami z ramki:

Jacek, palcu, placek, wycofał, placu, porcelanowej

- a) Policjant ..... motocykl z placu.
- b) Celina obraca coś na .....
- c) Lucyna obiecała ..... Wackowi.
- d) Na ..... tacy są owoce.
- e) ..... pracuje w cyrku.
- f) Zając kica po .....

Opracowała: Aleksandra Wejman, logopeda

